

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

derinlik
yayınları

zühtü bayar

zaman aynası

ZÜHTÜ BAYAR

ZAMAN AYNASI

DERİNLİK 25

ZAMAN AYNASI

DERİNLİK YAYINLARI

«TÜRK YAZARLARI» 25

ŞİİR DİZİSİ 9

Zühtü Bayar'ın Fotoğrafı Birol ÖZKAY

Birinci Baskı Aralık 1980

Yayın Hakları (Copyright): Derinlik Yayınları 1980
Dizgi - Baskı Kardeşler Matbaası

DERİNLİK YAYINLARI

Ankara Cad. Ankara Han No.: 74/505

İSTANBUL

zühtü bayar

ZAMAN AYNASI

(Uzun Şiir)

Ücretsiz

ANKARA CADDESİ,
ANKARA HAN
34/505 - İSTANBUL

Free download at <http://www.deryay.org>

«Ayşe için...»

İLK SÖZ

sınırsız bir güzelliği algılamaya
hazır mısın sevgili yolcu

o zaman dön de / atalarınla birlikte
ta mağara çağından bu yana geçtiğin

acı dolu şu yollara bir bak/
orda/insanlık tarihi kadar eski

ve yıpranmış anıların yoğunluğunda
her biri güzelliğin sonsuz

birer simgesi olan/gergin ve beyaz
kadın sırtlarını da göreceksin

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

ve elinde olmaksızın anımsayacaksın
baudelaire'in/ o canım ozanın

marazî bir aşkla sevişini
yaşamı ve kadınlarını

o kadınlar ki/ yuvarlak omuzlarında taşımışlardır
erkeklerinin sevgi ve günah dolu yüklerini

kan revan içinde/ gözyaşlarıyla
savaşlarla/kıtlıklarla/kıyımlarla

mapusanelerle/ tımarhanelerle/idam sehpalarıyla
gergef ve kilim tezgahlarının başında

dönüşü olmayan gidişleri bekleyerek
şebnem pırıltılı gözyaşlarını

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

inci yaparak beyaz gerdanlarına
kara gözlü sarı saçlı çocuklarını

basarak bağırmasına sabırla
bıkmadan usanmadan umud ederek

gereğinde tutup o tutulası dillerini
acılarını içlerine gömerek

—annem/sevgilim/kızçocuğum—

taşçağında saçlarından mağaralara sürüklenip
ilkçağ sonlarında yem diye aslanlara atılarak

ortaçağlarda büyücü adıyla yakılıp
günümüzde uzay yolcusu kozmonot yapılarak

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

(ilk mısır piramitlerinin zuhurundan başlayıp
atina'nın kesme taş ve efes'in mermer
döşeli ve kemerli dar sokaklarından geçerek/
indus uygarlıklarının büyüğü kabartmalarına bakıp
mayalarla/azteklerle-toltek ve inkalarla kurban
törenlerine katılarak/mu ve atlantid için
defterine not düşüp/lemurya ve eldorado'yu
unutınaksızın/

bu yana

bu yöne

bu çağa doğru

yüreklice ilerle ey yolcu/

hiç birşey

geri çevirmesin

seni yolundan

—yoldaşını tanı—

ve bir kez daha tanık ol

sonsuz zamanla yarışına

ve ölümsüzlüğüne/

—adına sevgi denen

bu yaratıcı ızdırabın—

MUTLULUK

o gün
sıradan
ve sade bir gündü
alev alev yanan sarı sisleri içinde güneş
büyüleyici denli güzel

ve sıcaktı

içimizi yakandı

uzaklık ve yakınlıktı

bir avuç gözyaşıydı

yalın ve umutluydu

o gün

o güzel gün

o sıcacık

o ıplık

yağmurların sessizce içimize yağdığı

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

soğuk kış gecelerini anımsatan
titreten içimizi
sıradan
ama sıradan olduğu kadar
olağanüstü o güzel gün
—hangi mayısın ilk haftası—
güneş ve mutluluk yüklü
unutulmaz ilk haftası

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

kendimi ve yaşamı
bir avuç biber gibi acı
ve sevgilisini düşünce
ölmüş gören
çiçeği burnunda
on dokuzunda bir delikanlı
gibi duyduğum
o unutulmaz
o anlaşılmaz
o öğrenilmez
ilk haftası
dünya güzel miydi / bilmiyorum
insanlar ve yaşam iyi miydi / öğrenemedim
sevgi ile günah yanyana
içiçe
tek parça mıydılar / göremedim
görebildiğim /
yalnız sarı sisleri içinde
alev alev yanan güneş
ve soğuk ışığını yıldızlardan alan
gümüş pırıltılı sonsuzluktan

ansızın başladı
apansız
bekliyordum
şaşırmadım
bir taşçağı mağarasının
nemli ve serin karanlığında
bekler gibi bekliyordum
yeşil yosunlu sualtı ovalarının
suskusu içinde
korkuyla
ürpertiyle
merakla
ve sabırla
bekliyordum

ansızın başladı
kuru soğukların dövdüğü
yapayalnız ve ıssız
stepelerin mahzun fırtınası
ağaçların köklerini topraktan söken
açıkdenizlerde gemileri batıran
tropik adaları sulara gömen
acımasız ve hızlı
gözpınarlarını kurutacak denli
acımasız ve hızlı

ansızın başladı
--oysa bekliyordum--
yüzümü biçen jilet soğukluğunda
dudaklarımı çatlatan ateş nöbetleri gibi
kabaran
büyüyen
ve yükselen
ve de kendi kendisiyle
bir kat daha büyük
kendimi çok yaşlı
çok umutsuz
ve çok
çok
yorgun
duyduğum

(yakan/ kavuran/ kül eden bir
alev seliydi/ hızla geçti
yüzümden)

coşkuydu
sevgi seliydi
utançtı
gururdu
bir demet
kızıl karanfildi
ölümün tepelenişi
yalanlanışı
ve geri çevrilişiydi
yaşamın
damar damar
ve öfke dolu
köpüklü bir
kan seli halinde
bilincime
ve yüreğime
doluşuydu

açıldı kilitli kapılar bir bir
yıkıldı asık yüzlü duvarlar ardarda
bütün
kara bulutlar
geri çekildiler
ve yerlerini
sarı sisleri içinde
alev alev yanan
güneşe bıraktılar

(aydınlandı bilincim
ferahladı yürek)

geçmişı ardına alışımın
kesin kanıtıydı
dünyanın/
yusyuvarlak
ve masmavi/
lacivert renkli uzaya
zaman çizgisini çekişiydi
anlaşılmaz ve açıklamasız
bir düşgücünün
ansızın bilincime doluşuydu
unutulmaz olacağı
önceden belliydi/ kesindi
korkutucuydu
lunaparklardaki perili köşkler
kadar malumattan
ve tekrar yaşanmaktan
kaçınılmayacak kadar
korkutucuydu

kıskançtı

ihtirashıydı

umutlu

ve umutsuzdu

antik yunan yontularındaki

beyaz mermer parçaları kadar gerçek

ve bir düş kadar yanıltıcıydı

özgürlük savaşları gibi doğru ve haklı

ve intihar kadar anlamlı ve güçlüydü

karlı ve yalçın kayalıklı zirveler kadar

hayranlık verici

ve berrak sulu pınarlar kadar aydınlıktı

—unutulmazdı—

içimizdeki ikinci kişi gibi unutulmazdı

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

elleri ve el greco gülümseyiři
iri gözleri ve artemis dudakları
kapkara saçları
ve büyük bir yüreklilikle
daracık omuzlarının
(beyaz ve güzelim)
yüklenmekten kaçınmadığı
acılı yaşamıyla
bilincime çakılan
paslı bir çivi gibi
—unutulmazdı—

onu ben yaşıadım
ayrı ve sevgi dolu
yepyeni bir kişiliğı eskittim
sevecen/ bahtsız ve umarsız
güzelim bir insanı
gencecik/ acılı bir yüreğı
bir tomurcuk gibi
bana doğru yürüyen
özü pırıl pırıl
gönlü yaşamdan yana
özverili davranışları
ve alnına çatılı
güzelim öfkesiyle
gencecik ve acılı
bir yüreğı

neleri paylaştık ki
neleri yüklenmedik
beklemeyi öğrendik / sabretmeyi
ve birlikte alınyazımıza karşı durmayı
—söz aramızda
bu en büyük yanlışı—
bilmek istemezdik yine de
birlikte yaşadığımızı
bir büyük yanlışı
düşlerimizi doldururduk
büyük bir mutlulukla
umutsuzluğun çileli koridorlarında
Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

—savaşçıydık—
mücadeleci ve kahramandık
kandan ve acıdan korkmazdık
öylesine asî ve dikbaşlıydık
öylesine yalın kılıç ve atak
öylesine öfkeli ve istekli
birbirimizden hiç ayrılmazdık
—ayrılığı biz yarattık—
düşlerimizde bile ayrılmazdık
alacakaranlıkta korkuları izler
şafağın günışığında mutluluğu kovalardık

çiçekleri çok severdi
güz mevsiminde yağan ılık yağmurları
dökülen sapsarı yaprakları
rüzgarlı ve serin
yakacak yamaçlarını
yosun kokulu
kalamış kıyılarını
ve gülhane parkı'nın
kocaman ve ihtiyar ağaçlarını severdi
dünyayı / insanları merak ederdi
öğrenmeyi / tanımayı çok isterdi
benim acıklı yaşam serüvenimi
dinlemeyi çok severdi

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

güz fırtınalarında beni arardı
telefon tellerinden iletirdi sesini
sesi boğaz sularının altından
ıslak kabloları aşar
ve bana gelirdi
içimi ısıldatırdı merhabası
kendisi için yazdıklarımı okurken ağlardı
ikimizin öyküsünü anlatan şiirleri
dinleyenler ağlardı
acımı ve kendisine benzeyen
yalnızlığımı dindirmek için
beni arardı

—ben onun erkek biçimiydim
o benim zaman aynasında yansıyan
kadın görüntüm—

hiç bir zaman
bu denli bütün olmamıştık
bu denli anlam kazanmamıştı
yaşamak denen onurlu eylem

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

unutulmuş/
ve henüz keşfedilmemiş
ve keşfedilmemiş olmanın
acıklı yalnızlığı içindeydi
—onu ben buldum
bu buluş benimdir—
koyu ve kapkaranlık
bir kış gecesinin ortasında
bir ınka güneşi denli parlak
ve sımsıcak

bir somun gibi doğuverdi/
kirlilikten ve yorgunluktan
arınmış bilincime

—onu ben buldum
bu hak benimdir—
yapayalnız ve umutsuz buldum
—ben de öyleydim—
iki yalnızlıktan
bir güzellik doğurduk
bir güzellik yarattık
elbirliğiyle

hem gerçekçi
hem de düşçüldü beraberliğimiz
gücümüz/ umudumuz üretken
sabrımız/ taş çatlatan
ben kocaman acılar taşıyordum
kıskançlıkla gizleyerek yüreğimde
o gencecik bir insandı
acının gerçeğine yabancı
—ama küskün ve umutsuz değildi—
yaşamayı severdi/ ölümden
ve yaşlı olan
eski olan herşeyden
nefret ederdi

çiçeklerden gülü ve filbahriyi severdi
çivit gözlü sevgilimizi
iyot ve tuz kokulu denizi
yorgunluk ve hüznü dolu yaz akşamlarını
korku dolu düşlerle geçen soğuk kış gecelerini
ve yüzünden aptallık akan
gözyaşlarını severdi

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

onu yitirdim
—anlaşılmaz bir olaydır bu—
yani yaşamamın anlamını bir anlamda
korku dolu bir taşçağı mağarasının alacakaranlığında
tekbaşına ve herşeyin başlangıcında buldum kendimi
kollarımı bağlamışlardı
çivilemişlerdi
kan ve kusmuk dolu
iğrenç bir çarmıha beni
isa'yı yaşatmak istiyorlardı yeniden bana
antikçağ güldürülerinin oynandığı
mermer basamaklı bir tiyatroya
kapatmak istiyorlardı beni
beni bensiz yaşatmak
hastanelerden geçirmek
mapusanelerde konaklatmak
mezarlıklarda dolaştırmak
ve on bin yıllık paslı bir zincire vurmak
istiyorlardı

dur/ dedim tümüne
dur/dedim acılara
durdurdum sevgimi ve acımı
iteledim kendi ellerimle ta ötelere
uzaklaştırdım ıraklara kendimden
—aslında kendimi kendimden uzaklaştırdığımı
bilmeden—
ve şatonun batı kulesinde bir gece
bütün bir gece boyu düşünüp
insanlık tarihi kadar eski ve acı bir kahırla
acımı ve sevgimi gözyaşlarımdan damıttım
—şimdi mutluyum—

ŞATO

duvarlarında gölgelerin oynadığı
sonsuz koridorlarında uğursuz rüzgârların estiği
mermer döşeli şöminelerinin hiç bir zaman yanmadığı
yanık mumlu ve demir isli şamdanları terkedilmiş
ve mahzun

kuleleri inatla gökyüzüne kurşunî
odalarının tavanları sonsuza yüksek
demir çemberli kapıları gıcırtılı ve muhkem
tavanlara varan dolapları tozlu ve kümbet
zamanla dostluğu / çok eski zamanlardan
taşlarının serinliği buzdan sıcak
mahzenleri mezarlar kadar sessiz
ve ıssız bir ortaçağ şatosunda yaşıyordum
geceleri yıldızların haritasını çıkarıyor
gündüzleri kristal ve altın saplı bir
imbiğin başında
yakut renkli acılar demliyordum

—ağrıyordu—

düşümde kendi ölümüne içgeçirmiştim

işte ona benzer bir ağrıydı

tam göğüs kafesimin orta yerinde

kendi tarihimle bilincimin

trajik bir savaşa tutuştukları yerdeydi

sessizce

nümayiş yapmadan

bağırıp çağırmadan

—ağrıyordu—

söküp atmak istiyordum onu yerinden

tek bir pençe darbesiyle koparıp

acımasız bir öfkeyle

fırlatmak istiyordum kendimden uzaklara

oysa/

kahredici bir inatla yerinde duruyor

ve **cıldırta**n bir sessizlik içinde

ağrıyordu

—ağrıyordu—

kurşunî bir gökyüzü
çatısının altında
yaşanmış bütün güz mevsimlerinin
tüm acılarını
otuz üç yıllık deney yükünü
ve bir dönüm noktasının
iğrenç yalnızlığını
sürükleyerek ağrıyordu

hayasızca
utanmasızca
hiç sıkılmadan
ve bıkmaksızın
elini şefkatle
göğsüme koyup
yaralı bağrımı okşayarak
incecik ve ak parmaklarını
dudaklarıma bastırıp
sessizce «sus» diyerek
gözlerimden başlayıp
ta beynimin içlerine değin

—ağrıyordu—

beni benim içimden ötelere geçirip
ötelere alıp beni uzaklara vurarak

uzaklardan yakalayıp parmaklarının ucuyla
zaman kadar sonsuz karanlıklara iterek

karlı ve bembeyaz dağların tepesinden aşırıp
volkanların kızıl küllü ağızlarına atarak

kum çöllerinin azap cehennemlerinde sürükleyip
çivit mavisi okyanuslarda sessizce boğarak

bataklıkların esrarlı ve hazin çamurlarında yuvarlayıp
yalçın kayalık zirvelerden boşluklara salarak

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

tarîh öncesi çağların taş
mağaralarından bu yana
bir eli bilincimde
kanlı yüreğimde öbürü
bilinçaltımla bitiştiirecek
bitiştiirecek
ve bilinmeyenin ötesindeki
dünya ile yüzleştirecek
beni bu

—ağrı—

her gece evime dönüyordum
—evliyken dönmezdim—
kendimden parçalar koyduğum duvarlarına
boyasını / nakışını kendi ellerimle yaptığım
kendimi yapayalnız
ama ölesiye mutlu duyduğum
ıssızlığı anılarla dolu
pencereleri gümüşyüzlü aylara dönük
balkonu el kadar maviliğe açık
terası yıldızlarla yüzyüze
«yokuştaki eve»
dostlarımı düşünüyordum
sevdiğim insanları
ve beni sevenleri

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

kâmil şükûn/

rus ruleti oynuyordu «bab-ı âli» basınıyla
naim tirali/

uykusuz ve hasta geçen geceleri
her sabah yeniden yaşıyordu gazete binasında
birol özkay/

«sistem analizciliği» yapıyor ve o çok bilmiş
edasıyla/dudaklarını kıvıra kıvıra/ gülüyordu
herşeye ve herkese

nurettin hiçyılmaz/

yaşıyordu kendi yanlışını her yıl yeniden
ve yaşamındaki yitik bir yılı arıyordu durmadan
hasan hüseyin/

şiir yazıyordu eli hasta yüreğinde
ve umutla direniyordu ölüme karşı

hipi yener/

her gece felsefesiz bir insancılığın
kavgasını yapıyordu feodal zorbalarla

güngör gencay/

adını yazıyordu eski bir kale duvarına
ve antika satıyordu on yedisinde bir genç kıza
yasemin bengi/

çocuğunu büyütüyordu sakın bir inatla
ve staffan ekeson/

kaldırıp sallıyordu kocaman ve iri kalıbını
şatonun batı kulesinden ve ilkyardımanın kirli
koğuşlarında/ üç kırıkla/kendi acısını unutup
ölüm çılgınlıklarını dinliyordu/tüpgazdan yanmış
bir genç kadının

bütün bunları ve kendimi
ibretle ve dehşet içinde seyrediyordum
zaman aynasında
ürperiyordum
sonra birden
içimdeki şatoya dönerek
haykırıyordum gecenin ortasına
kötülüğün

acının

ve ikiyüzlülüğün

suratına tükürür gibi

kendi kişisel gerçeğimi

—ben mutluyum—

sonra düşüyordum
yaşama yeni veda etmiş
taptaze bir ölü gibi
döşeği olmayan
sert kılıflı yatağıma
ve her gece aynı düşü
yeniden görüyordum

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

on altı yaşındaymışım
mevsim/
—sıktıret mevsimi—
o yaşlarda güzeldir
bütün mevsimler/
bütün mevsimler gibi
damarları patlatırcasına
tuzlu ve basınçlıdır
sait faik'in yüreğini hoplatan
on altı yaşındaymışım
ve on üç yaşındaki sevgilimi
mevlanekapı'dan yedikule'ye
kale duvarlarında gezdiriyormuşum
montgomerim varmış masmavi
bir de / söğüt yaprağı
sürmene bıçak belimde
kollarım çarpıyormuş
kesinlikle kalçalarım
döğüşe her an hazır
kanlı bir horoz gibi
dik ve asîymiş başım
babamdan bol bol nasihat alıyor
ve kendi harçlığını namusumla
kendim kazanıyormuşum

ansızın haykırarak uyanıyordum
bu büyü ve gerçek düştü
dikilip oturuyordum
sert kılıflı yatağımın içinde
uzanıp/zehir tadlı bir cıgara yakıyordum
ve daha sonra yeniden uyuyor
ve bu kez düşümde
annemi ölmüş görüyordum
—her gece aynı şey—
kurtuluşun kemerli kapısından sızan
mutlu aydınlık
ve kapkara/simsiyah
umutsuz bir dünya

oturup alkolik bir manyak gibi
beni sevenlerin
ve benden nefret edenlerin
çetelesini tutuyordum

gözyaşlarımdan başka birşey veremedim kadınlarıma
onlar da bundan başka birşey veremediler bana

—ellerinden gelmedi—

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

ANILAR

şatonun sonsuz koridorlarını adımlıyordum rap rap
ayakseslerim yankılanıyordu taşduvarlarda

«korkunç ivan»daki gibi
gölgelerim düşüyordu duvarlara

dışarda/bahçede ateşböcekleri uçuşuyorlardı
insandan önceki dünyanın sessizliği vardı ortalarda

kitaplarım dergilerim darmadağınktı
tablolarım fotoğraflarım yerlerde

hamamböcekleri dolaşıyordu şiirlerimin arasında
gencecik bir yaşta kırışan alnımda

ben üç kişiyi birden yaşamanın
yükünü taşıyordum soluk soluğa

— sevgilim bir iki de ben üç—
elimi uzatıyordum/yalnız ve erotik

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

tekbaşına kendi kendine yeterli olamayan gecelere
işsizdim
umutsuzdum
hastaydım
bir sevgiyi
öğütüyorduk
kıyasıya
onunla
birlikte

yaşama bağlayan damarımı kesmeye
beni tutmosis'lerden birine benzetmeye çalışıyordu
—farkında değildi—

ölüm korkuları dolaşıyordu tepelerimde
sabahların yüzünü görmüyordum
geceleri oturup

ısmarlama aşk öyküleri yazıyordum

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

özlediğim sessizlik
sivrisinekler ve ateşböcekleri
yoldaşlarım olmuşlardı
onun burnunun dibindeydim
ve yapayalnızdım
o benim içimdeydi
ve ayrıldım ondan
onunla içiçeydik
ve çok çok uzaklarındaydım onun
akıl almaz

yürek bilmez

bir işti bu

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

kaçmalıydım buralardan
gitmeliydim bir yerlere
kurtulmalıydım bu acımasız kıskaktan
bütünüyle istediğimi ve benim olanı
her gece bir kez daha yeniden istemek
çok ters düşüyordu bana
kızgındım
kırgındım
öfkeliydim

—yaşamda herşey istediğimiz gibi olmuyordu—
Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

DÜŞ

dışarda
zalimlerle mazlumlarda arasında
kıyasıya bir atom savaşının sürdüğü
gökyüzünün radyoaktif şimşeklerle biçildiği
uğursuz bir gece
boyu bir karış
sakalı boyundan uzun
bir cüce
beyaz mumların portakal renkli
ışıkları altında
tırmanarak ömer hayyam'ın
meşin kaplı «rûbaiyat»ının üstüne
bana şunları söyledi

«ancak uyanırken görebileceğin bir düştür
mutluluk
ya da küçük ve acı bir şakasındır yaşamın
—yaşadığın sürece—
ve ardından mutlaka yalnızlık gelir
ve en acıklı yalnızlık biçimi yaşamda
anıların zengin kalabalığında yalnız yapayalnız
kalmaktır.
yaşam ise
kimi zaman umutsuz bir düştür
tıpkı mutluluk gibi
bir kaynak suyu gibi
berrak/yumuşak ve ıslıl ıslıl
ve bir okyanus kadar korkunç ve ıssız
kolay kazanılır/ güç yitirilir
güç yitirilir
kolay kazanılır ı

«varoluş»un ta kendisi gibi
olasılık aritmetiğindeki
raslantı oranı gibi
mutlu suskusu içinde buda'nın
soylu ve olgun gülümsemesindeki
düş
gibi
kendi
gibi

hiç üzme kendini
cellat ile kurbanına benzer
yaşamda ayrılan yollar
suç senin değil
onunsa olamaz

zaten/
suç ve ceza yoktur
doğmak/ ne kadar doğru ve haklıysa
ölmek de o kadar gerçek ve doğrudur»

ve boyu bir karış
sakalı boyundan büyük cüce
bunları söyledikten sonra
dehşet ve korku içinde bırakarak beni
birden atladi meşin kaplı kitabın üstünden yere
kıbleye çevirdi yaşlı ve yorgun yüzünü
ve ansızın zaman içinde yok olup gitti

—altın kaplı/ kristal bir bilgisayardı cüce
ve üstüne tırmandığı meşin kaplı kitap—

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

SULTANAHMET'TE

yaşıyordu/
bwana'nın otomatik tüfeğiyle vurduğu
ölümcül yara almış
yaşlı bir fil gibi
yaşıyordu/
ağır ayaklarını sürüye sürüye
şelalenin altındaki
mağara girişini arıyordu
sultanahmet'te
edgar rice burroughs'un
romanlarında anlattığı
filler mezarlığının

yaşıyordu/

yılgın yorgunluğu içindeydi

yaşama sanatının

tekbaşınaydı

ölümün

yaşamın

ve inatçı

gerçeğin

karşısında

sürekli bir bırakılmışlık duygusu taşıyordu

—yoksa o mu bırakmıştı bazı şeyleri—

kimsesiz olduğunu sanıyordu

—belki de başkalarını kimsesiz bırakmıştı—

(acı ve öfkeli/büyük bir fırtına

sonrasının/ dalları kırık ve darmadağın/

yaprakları yerlerde ve kurşunî iskeleti

gökyüzünde)

bir ağaç yalnızlığı içindeydi

kalabalıktı

insanlar sallanıyorlardı çevresinde

telefonlar/ telgraflar teleksler alıyor

uçaklara trenlere vapurlara biniyordu/ yorgun

toplantılara sergilere ilkgösterilere gidiyordu

/isteksiz

kalabalıktı/

dostları arkadaşları

ve sevgilileri vardı

çevresinde

ama hiç kimse onun

yaralı olduğunu

ve öleceğini

bilmiyordu

kendi içinde taşıdığı mapusanenin

sonsuz ve uzun koridorlarında dolaşıyordu

o kadar çok yalnız kalmıştı ki

anlamını çoktan yitirmişti yalnızlık

ve kendi kendini bile yalnız bırakarak

düşmanlarını aldatmayı başarmıştı

yalnızlık zaman zaman

kabuğunun içine sığınmış

zavallı bir yengeç gibi

görünürdü gözlerine

bir akşam ansızın bozuldu büyü
—kendi rayına ters ve çırılçıplak bir yolda—
ama yine de ansızın bozuldu büyü
bir türlü eskitmeyi beceremediği
platonik bir sevdanın
birden çağlayıp coşarak
erotik bir azgınlığa dönüşmesiyle
—geçici ve aldatıcıydı
çünkü eski ve tutucuydu—
önceleri mercan yüzlü
gümüş ısıltılı yakamozlarla dolu
sığ deniz dipleri gibiydi
sonra güneş rengi ışıklardan demlenmiş
altın renkli bir akşamüstü
daha sonra
morarmış turunçdağlarının
zirve ardlarındaki korkunç karanlık

birdenbire yine yalnız olduğunu farketti
yalnızlık onun alınyazısıydı
yaşanması gerekli olandı
peşini bırakmayandı
yakasını kurtaramadığıydı
mezara kadar götüreceğiydi
umudu öğütendi/ yok edendi
yaşamı ve yaşama sevincini
gölgeleyendi / tersine çevirendi

sonunda anladı/
yalnızlıktan doğacaktı mutluluk
phoenix'in kendi küllerinden
yeniden doğuşu gibi
kendi kıvılcımından
alev alandı

İNTİHAR

—bir anlamı varmış gibi yaşamanın—
gelir zühtü bayar gelir
koltuğunda kefeni
koltuğunda kefeni
koltuğunda kefeni—

—bir anlamı varmış gibi yaşamanın—
koltuğunun altındaki
tabutunun tahtasıdır
tabutunun tahtasıdır
tabutunun tahta—
bileklerinde kelepçesi
yüzünde eski hüznü yaşamın
elinde tuttuğu bir söğüt yaprağının
terkedilmiş
yalnız
ve umutsuz parçası
yüzünde kapkara ve kıvırcık sakalları
gelir mehmet zühtü gelir
gülerek gelir/ağlayarak gelir
koltuğunda kendi mührünü taşıyan
kendi idam fermanı
ve tıpkı bir kambur gibi
sırtında kendi mapusanesi
elinde sapı gümüş işlemeli
sedef kakmalı bir baston
kızgın çöl güneşinin altında
kendi tabutunu taşıyan
hz ali gibi gelir
gelir mehmet zühtü gelir
külleri çoktan havaya savrulmuş
müslüman bir krematoryumda yakılmış
kavruk
beyaz
kül
cesedi
gelir bre/

kederli aydınlığın eşiğindeyim
—hey kaptan amca
kaptan amca
makineler stop—
o dopdolu günleri geride
bıraktım
gemimin ambarları bomboş
üstelik demir tarıyorsun
baştankaradan başka çıkar
yolun yok
kederli aydınlığın eşiğindeyim
ilkgençliğimde çok öfkелendiğim
ve sonunda nefretle sevebilmeyi becerdiğim
albert camus gibi düşünüyorum
şimdi zaman zaman

belirgin
çizilmiş
açıklanabilir
bir anlamı
yok yaşamın

—bu yaşam çok saçma
baştan sona—

içi boş bir varıl gibi

--anlamsız—

ya da öylesine anlamlı ki
schopenhauer'ın açıkladığı gibi
insanı hiç mi hiç ilgilendirmiyor
onun amacı yalnız kendisi

işte bu yüzden öldürüyor

ölmesi olanaksız

jack london

ernest hemingway

gerald de nerval

viladimir mayakovski

georges orwell

ve dokuz yüz inanmışıyla birlikte

jim jones

gibi yürekli insanlar

kendilerini

düşünüyorum/

bir protesto mu

intihar

yoksa anlamsız olana

anlam katmak mı

ne zaman anımsasam
salome ile hz yahya'nın öyküsünü
büyük bir saygı seli uyanır içimde
cinsel olan sevgisini
gerçek yaşamda
gerçekleştiremeyen salome'ye
ve hz yahya'yı
insansal olana
yabancı bulurum
ve her nedense
her defasında
tartıp
ölçüp
biçtikten
sonra içimde
doğru bulurum salome'nin
kesik kafasındaki
soğuk ve kanlı dudaklarından
öpmesini hz yahya'yı
doğru değil/
haklı bulurum

salome hz yahya'yı öldürttükten sonra
kendi yaşamını sürdürdü
kendi yaşamını sürdürdü mü
—bilmiyorum—

ama sürdürdüyse/
kan ve gözyaşından oluşan
bir yaşam biçimi
olmalı bu

(ey yolculukların en güzeline / en dehşetlisine
en acısına
ve en yorucusuna
benimle birlikte
çıkan
yürekli yolcu
unutma/
yolumuz zor
yolumuz güç
yolumuz çileli
acıların üstüne üstüne gideceğiz / acıların)
—üstüne üstüne—

muki/ sırtını dönermiş acılara
bana

«göğüs geriyorsun sen
—karşılamaya çalışıyorsun—
bu yüzden
bir kat daha çoğalıyor
acıların» diyor

oysa/

çoktan bıraktım

bana bir kurşun atıldığı zamanı eğilmeyi
izin vermeyi kurşuna
üstümden geçip gitmesi için
beklemeyi atanı vurması için
—çoktan bıraktım—

bıraktım «salaklar cenneti»nde

mutlu olmayı

ve kendi kendimi

aldatmayı

daha vazgeçilmez bir çok şeyi

bıraktım/

bu işin başında

«otuz yaşımıdayım

ve hâlâ bir sürü şeye

şaşıyorum yaşamda»

diye not düşmüştüm

defterime

şimdi otuz üç yaşımdayım
ve artarak sürüyor şaşkınlığının
daha da sürecektir sanırım
zaman ve mekan boyutlarının
bana göre değişmesine değin

şaşıyorum/ insanların ticaret işlerine
şaşıyorum/ onların dostluklarına
şaşıyorum/ birbirlerini aldatmalarına
şaşıyorum/ neden var haksızlık ve zulüm
şaşıyorum/ gırtlaklamalarına birbirlerini
şaşıyorum/ kendi şaşkınlığıma bile
ama eminim
onlar da bana
şaşıyorlardır
ne biçim
ne tür bir
herif bu böyle
diye

(insanların dünyasında ve kalabalıkların ortasında
ters duran)

DEĞİŞİM

biliyorum/

herşey değişiyor

eskiyor ve yenileniyor herşey

iyilikle kötülük kardeş

doğru ile yanlış içiçe

güzelle çirkin yanyana

sevgi/günah tohumunu

kendi içinde taşıyor

ve artı ile eksi yükler

aynı bakır telin içinden

geçiyorlar

yıpratıyor
ve yeniliyor zaman
titizlikle anılarımızda
korumak istediklerimizi
«değişmeyen tekşey
değişimin zorunlu olduğunu
söyleyen yasa»
diyor/
elleri gümüş sakallarında
sermet çağan
elektronlar dansediyor
zaman duvarının ötelerinde
gözlerimin göremediği
duyularımın algılayamadığı
bir başka dünyada
muyonlar
mesonlar
elektro—
manyetik alanlar
koşut evrenler

tek kesin gerçek/
acının bizzat kendisidir
değişimin dışında kalan
ve belki de yöneten değişimi

bilinç/
zamanı aşar elbet birgün
«son serüven»i oynamaya
hazır mısın
aşmak istiyorsan
eğer zamanı

bilinç/
zamanı aşar elbet birgün
yeter ki inancını yitirme
sevgiye
yaşama
ve ölüme

yeter ki tükenmesin
«insan denen tuhaf yaratığa»
olan saçma güvenin
ve kendi kendini sık sık
aldatmayı unutmayasın

bu sevimli ve maskara oyunun
yardımıyla öğreneceksin
adına yaşamak denen
büyülü sanatı

öte yandan
—unutma—

bilgisayarlarla
sarsılıyor
bütün eski
hesaplar
«ol eski devrân
ve aşk-ı memnû» bile
ah/ güzel ülkem
feodal türkiye'm
—devletin bittiği yerde
eşkıyalığın başladığı—

AYDINLANMA

en yukarlardaydı
madde ve zaman kadar gerçek
ve toplumsal mücadele kadar doğruydu
ağır ağır kaldırdım
ağırbaşlı tarihsel başımı
gözümün ucundaydı
orda duruyordu
sonsuz boşlukta
asılı
kımıltısız

ve üstündeydi gözlerim
gözpınarları yaşlı
ve ağlamaklı gözlerim
sonra/
kaos'un dayanılmaz fırtınası
tutup kollarımdan
fırlattı sonsuzun
ötelerine beni

ışık hızında altın renkli
bir yıldız gemisi gibi
bir başka boyutunda
geziniyordum zamanın
üstü kapalı
gizemli
sonsuz bir yolculukta
tarihöncesi insanının
yaratılışıyla başlayan
ve şimdiyi sürdüren

kollarımı uzattım
kucaklamak üzere
atom

iyon

ve hidrojen
denizine

canlıydı/ yaşıyordu
güz mevsimleri kadar ılık
ve tropik fırtınalar kadar öfkeliydi

ne kadar güçtür
bir sınırı çizmek
bir kopuşun/
bir bitişin
şarkısını söylemek
ne kadar ağır ve zordur
boşalmış bir dünyayı
tuvale geçirmek
nasıl da yürek ister
yeniden örmek bir duvarı
bilinmeyen/ giz dolu
önü bataklık
arkası sisli
eski bir toprak parçasına
adım atmak
adım atmak ve bilmek
geriye dönmenin olanaksızlığını
ne kadar da zor ve içler acısıdır
bir dünyayı yeniden yaşamaya kalkışmak

bildikten sonra onu
tanıdıktan sonra kim olduğunu
tattıktan sonra acısını
içtikten sonra buzlu pınarlarından
koştuktan sonra sonsuz ovalarında
tırmandıktan sonra
yalçın kayalıklı ve karlı zirvelerine
kuyularında yitip gittikten sonra
ormanlarında yeşillere boyanıp
yüksek tepelerinde uğultusunu
dinledikten sonra rüzgârlarının
ağaçlarıyla fısıldaşıp
kumsallarında güneşlendikten
tropiklerinde dolaşıp
kutuplarında serinledikten sonra

—o bana katıldıktan
ve ben o olduktan sonra—
ne kadar güç

bestesi yitik
coşkusu unutulmuş
bir senfoni gibi
gözyaşları arasında
pişmanlıkla
titreyen ellerimi uzattım
başlangıcı ve sonucu olmayana
bana yalanından ve gerçeğinden
başka hiç birşeyini
yani herşeyini
varlığının bütününü
verme hünerinden
başka birşeyi olmayana
dokundum usulca
sonra tekrar/
tekrar dokundum
boşlukta
karanlıklar içinde
yitip gidene değin

uzayda zamandışı yolculuğa çıktı
ışığını yıldızlardan alan
gümüş çerçeveli ve kristal bir tabutun içinde
üstünde siyah/
uzun elbiseleri
elleri göğsünde bitişik mumlar
göğsünde yüreği kızıl mücevher
o geniş
o beyaz
o mermer
parçası alını
ve darmadağınık
kapkara saçlarıyla

seni uğurladım/
zamanın ve sonsuzluğun ötesine
yatırdım boylu boyunca/mahzun
soğuk yıldızların altında
donuk donuk parlayan
o kristal ve gümüş tabuta

seni uğurladım/
başlangıcı ve sonucu olmayana
uzayda uyuyan güzelsin
derin bir hibernetik
uykudasın şimdi

seni uğurladım/
kaç ışık yılı sürecek
bilmiyorum yolculuğun
ama önceden saptanmış
bir yerde
—mutlak ya da görece—
bir zaman diliminde
yeniden buluşacağız

o zaman seni uyandıracacağım
çok eski zamanlardan kalma kozmik uykundan
kollarımın arasında
ben yüzüne bakarken gülümseyerek
gözlerin elmas ışıltısını yansıtacak yıldızların

en yukarlardaydı
madde ve zaman kadar gerçek
ve toplumsal mücadele kadar doğruydu
ağır ağır kaldırdım
ağırbaşlı tarihsel başımı
gözümün ucundaydı
orda duruyordu
sonsuz boşlukta asılı
kımiltısız

SONSÖZ

dur yolcu/
sakın benim geçtiğim yollardan geçmeyesin
sakın benim yaptıklarımı yapmayasın
sakın içtiğim pınarlardan içmeyesin
tatmayasın sakın benim tattığım yemişlerden
ey yazı yazmak

nakış işlemek
türkü söylemek
taşı oymak
isteyenler
ey ilk bizon resmini mağara duvarlarına
çizenlerin soylu ahfadı/
sakın beni izlemeyin

beni izleyerek benim vardığım yerlere varamazsınız
beni izleyerek oraya varan yolları bulamazsınız
benim baktıklarımı bakarak benim gördüklerimi
göremezsınız

herşeyin sona erdiği
içinde yalnız sonsuz kum tepelerinin
ve sınırsız zamanın yer aldığı
büyük kıızıl çölden geçtim ben
—saygıyla anarak kropotkin'in adını
kendi mapusanemi hep içimde taşıdım
vahşi bir kıızıl gül gibi
çöplükle bittim—

tükenişim de güzel oldu
tıpkı yaşayışım gibi
ne müslüman bir mezarlığın
selvi suskunluğuna
ne de katolik çan seslerinin
selamladığı son yolculuğa
hiç mi hiç benzemedim
orta anadolu bozkırlarından
damıtılan
dokunaklı bir türkü gibi
suskuyla sona erdim

beni oralarda biryerlere gömün
ve mezartaşıma
şu yazıyı kazıyın

dayadım alnımı buz gibi suya
ne bilgelik isterim ne ölümsüz aşk
sus kudur dileğim yoksul mezarımda
bitti herşey/ selamlarım bitişimi

Zühtü Bayar, 1943 yılında Niğde'de doğdu. Lise sıralarındayken politik baskılar nedeniyle öğrenimini bırakmak zorunda kaldı. Çeşitli gazetelerde çalıştı.

1964 yılında yayımlanan ilk kitabı **Eğitim Sorunlarımız**'ı yeni basımlar yapan **Nazım Hikmet Üzerine** (1967) adlı incelemesi izledi. Ayrıca, **Yazdık Nazım Nazım Diye** (1964, Günel Altıntaş'la) ve **Yazıları** (1976) adlı iki antolojisi vardır.

1973 yılında **Barış Gazetesi Armağanı**'nı kazanan Zühtü Bayar'ın yapıtları yabancı dillere de çevrildi. **Zaman Aynası** ilk şiir kitabıdır.

Zaman Aynası, ozanın ilk gençlik yıllarından bu yana değişen dünya görüşünün genel bir kozmogoni yapısı içinde sunulduğu, doğu ve batı kültürleri arasında bir tür köprü çizen, doygun bir şiir kitabı...